ARREST VAN HET HOF (TWEEDE KAMER)
VAN 15 DECEMBER 1977 [1]

H. Bruns
tegen Commissie van de Europese Gemeenschappen

Zaak 95/76

Samenvatting

Ambtenaren — Pensioen — Overgangsregeling — Recht op pensioen — Verwerving — Bijdragen als grondslag — Interesten — Inaanmerkingneming — Niet-inaanmerkingneming — Verlies opbrengst van belegging der bijdragen — Ontvangst van compensatie door de kas — Afwijzing

(Statuut van de ambtenaren, bijlage VIII, artt. 48 en 49; dienstnota 16.470/58-F van 19 juni 1958 der Commissie)

Uit de artikelen 48, tweede alinea, en 49, eerste alinea, van bijlage VIII van het Statuut van de ambtenaren blijkt enerzijds dat voor een volledig pensioenrecht met betaling van bijdragen kan worden volstaan — zonder dat daartoe interesten behoeven te zijn voldaan —, terwijl dat recht anderzijds wordt verworven zonder dat de kas wegens derving van de opbrengst uit de belegging der bijdragen — welke zij had kunnen genieten indien de bijdragen binnen de termijnen van dienstnota 16.470/58-F van 19 juni 1958 waren voldaan — compensatie ontvangt.

In de zaak 95/76,

HERBERT BRUNS, gepensioneerd ambtenaar van de Commissie van de Europese Gemeenschappen, wonende 84, Lindenallee, 5000 Köln 51, ten deze vertegenwoordigd en bijgestaan door E. Arendt, advocaat te Luxemburg, 34/B, rue Philippe II, domicilie gekozen hebbende te diens kantore,

verzoeker,

tegen

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN, vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur J. Utermann, als gemachtigde, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg bij M. Cervino, juridisch adviseur van de Commissie, Bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

verweerster,

1 — Procestaal: Duits.

betreffende de berekening van verzoekers pensioen

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Tweede Kamer),

samengesteld als volgt: M. Sørensen, kamerpresident, A. J. Mackenzie Stuart en A. Touffait, rechters,

advocaat-generaal: G. Reischl
griffier: A. Van Houtte

het navolgende

ARREST

Ten aanzien van de feiten

Overwegende dat de feiten, het procesverloop en de middelen en argumenten van partijen kunnen worden samengevat als volgt:

I — Feiten en procesverloop

Op 19 juni 1958 deed de Commissie haar dienstnota nr. 16.470/58-F uitgaan, waarin onder meer het navolgende is bepaald:

„Betreft: Sociale verzekeringen en sociale voorzorg

In afwachting van statutaire bepalingen betreffende de sociale zekerheid van het personeel, heeft de Commissie een zelfverzekeringsstelsel in het leven geroepen, dat op na te melden grondslagen berust:

I. Dekking ongevallenrisico's
II. Dekking risico's van ziekte, chirurgische behandeling enz.
III. Pensioenen

A — In afwachting van een pensioenregeling wordt er een voorzieningskas ingesteld met verplichte deelneming van de personeelsleden met ingang van hun indiensttreding.

Aan die kas vloeien toe:
— een inhouding van 7,8 % per maand op het salaris der personeelsleden,
— een overschrijving van 15 % van het salaris door de instelling.

...

De voorzieningskas zal op naam van ieder personeelslid een individuele rekening aanleggen die zal worden aangewend:
— voor boeking — te zijnen gunste — van de bijdragen van het personeelslid en de instelling, met de telken jare samengestelde interest,
— voor boeking — te zijnen laste — van eventuele overschrijvingen door de instelling ter handhaving van de pensioenrechten van de personeelsleden bij de administratie of instelling

van herkomst, alsook van het bedrag van de inhouding tot dekking van het ‚overlijdens'risico.

Op het tijdstip van de invoering der ouderdomspensioenregeling zal het bedrag der individuele rekeningen volgens de alsdan vastgestelde uitvoeringsbepalingen worden overgeschreven naar de pensioenkas.

Inmiddels heeft een personeelslid dat vóór invoering van de pensioenregeling zijn dienstbetrekking bij de Gemeenschap anders dan wegens overlijden beëindigt, recht op terugbetaling van de bedragen voorkomende op zijn rekening bij de voorzieningskas, met inbegrip van interesten."

B — Overlevingspensioen ...

In dienstnota nr. 16 werden, met andere woorden, voorlopige voorschriften betreffende de sociale zekerheid van het personeel van de Commissie gegeven, voorschriften die tot aan de inwerkingtreding van het Statuut van de ambtenaren zouden blijven gelden.

Met ingang van 1 januari 1962, de datum van inwerkingtreding van het Statuut, werden de pensioenrechten volgens het Statuut vastgesteld. In voorlopige bepalingen — hoofdstuk 8 van bijlage VIII — werden onder meer de rechtsgevolgen geregeld welke zouden intreden wanneer een ambtenaar van zijn rekening bij het voorzieningsstelsel bedragen had opgenomen ter handhaving van de pensioenrechten welke hij in zijn land van herkomst kon doen gelden. Het gaat in casu om artikel 49, eerste alinea, van bijlage 8, luidende als volgt:

„Heeft de ambtenaar gebruik gemaakt van de hem geboden mogelijkheid om voor het verrichten van betalingen in zijn land van herkomst ter handhaving van zijn pensioenrechten aldaar, gelden van zijn rekening bij het voorlopige gemeenschappelijke voorzieningsstelsel der instellingen van de Gemeenschappen op te nemen, dan worden zijn pensioenrechten voor de periode waarover hij bij dat voorzieningsstelsel was aangesloten, verminderd in de verhouding van het van zijn rekening opgenomen bedrag."

Ten principale is het pensioenrecht van verzoeker, voormalig ambtenaar van de Commissie, de inzet geweest van zaak 133/73, die na totstandkoming van een schikking krachtens beschikking van het Hof (Eerste Kamer) van 28 mei 1975 op de rol is doorgehaald.

In herinnering zij gebracht dat aan verzoeker bij beëindiging van zijn dienstbetrekking — eind 1969 — op zijn verzoek de uitkering bij vertrek, bedoeld in artikel 12 van bijlage VIII van het Statuut, is toegekend. Naderhand verzocht hij de Commissie alsnog om in plaats van voor bedoelde uitkering voor pensioen in aanmerking te worden gebracht.

Tijdens de onderhandelingen welke tot voormelde schikking hebben geleid, kwamen partijen in beginsel tot overeenstemming. De gemachtigde van de Commissie had zich op 1 april 1974 tot de raadsman van verzoeker gewend met een brief waarbij een ontwerp — schikking was gevoegd dat, zoals het letterlijk heette, „nog [moest] worden getekend door de heer A. Borschette, lid van de Commissie"; naar luid van dat ontwerp stelde de Commissie vast dat verzoeker bij beëindiging van zijn dienstbetrekking als ambtenaar der Commissie, over het tijdvak 4 november 1958 — 30 september 1969 recht op pensioen overeenkomstig het Statuut van de ambtenaren had verkregen en gehouden was aan de Commissie de hem destijds verstrekte uitkering bij vertrek — met samengestelde interest naar 3,5 % 's jaars — terug te betalen. Bij de brief was een desbetreffende afrekening gevoegd.

In een tot de Commissie gerichte brief van 17 april 1974 heeft verzoekers advocaat zijn standpunt inzake dit voorstel bepaald en daarbij met name een voorbehoud gemaakt met betrekking tot de

evenredige vermindering van de pensioenaanspraken krachtens artikel 49, eerste alinea, van bijlage VIII van het Statuut op grond van het feit dat verzoeker voor de inwerkingtreding van het Statuut van zijn rekening bij het voorlopig voorzieningsstelsel bepaalde bedragen had opgenomen.

In een brief gedagtekend 7 maart 1975 heeft zijn advocaat te dien aanzien opnieuw een voorbehoud gemaakt en betoogd dat in zoverre moest worden uitgegaan van hetgeen verzoeker per 31 december 1961 wegens gestorte bijdragen en interesten in totaal tegoed had.

In een brief van 12 maart 1975 heeft de Commissie aan verzoekers advocaat onder meer doen weten dat de aan verzoeker per 1 januari 1975 toekomende geldbedragen slechts konden worden afgerekend „... onder voorbehoud van een door de Commissie te nemen beschikking waarbij de totstandgekomen schikking formeel zou worden goedgekeurd ...", alsook dat de gemachtigde der Commissie zich over de evenredige vermindering met de administratie zou verstaan en de uitslag van dat overleg onverwijld aan verzoekers advocaat zou mededelen.

Vervolgens heeft de Commissie verzoeker officieel in kennis gesteld van een 18 april 1975 gedagtekende „afrekening" van zijn pensioenrechten. Zij deelde te dien aanzien nog mede dat die afrekening was vastgesteld „onder voorbehoud van formele goedkeuring der transactie door de Commissie".

Uit voormelde afrekening blijkt dat de Commissie bij de berekening van de evenredige vermindering van verzoekers pensioenaanspraken de rente op zijn „rekening" bij het voorlopig voorzieningsstelsel ten tijde van de overgang naar de statutaire regeling niet in aanmerking had genomen.

In een brief van 10 juni 1975 schreef de Commissie aan verzoekers raadsman onder meer als volgt:

„2. Er moet nog een formele beslissing worden genomen ten aanzien van de erkenning van de pensioenrechten van de heer Bruns ... De daartoe nodige stappen zijn gedaan. De beschikking zal U eerstdaags bereiken ...

3. De door U in Uw brief van 7 maart 1975 opgeworpen vraag inzake de berekening der pensioenrechten (artikel 49, lid 1, van bijlage VIII) was in de zojuist afgedane zaak niet aan de orde. Zoals ik U reeds zeide, zal de administratie daarover rechtstreeks contact met de heer Bruns opnemen."

Op 20 juni 1975 heeft de directeur Personeelszaken der Commissie besloten aan verzoeker per 1 januari 1975 recht op pensioen toe te kennen.

Op 21 augustus 1975 richtte verzoeker zich tot de Commissie met een brief, waarin onder meer de navolgende passages voorkomen:

„Ik verzoek U de berekening van het pensioenpercentage dat werd aangehouden in de door de beschikking van de directie Personeelszaken de dato 20 juni 1975 definitief geworden afrekening van 18 april 1975, te willen herzien. Het komt mij voor dat bij de berekening van de vermindering der pensioenrechten overeenkomstig artikel 49, lid 1, van bijlage VIII van het Statuut, een vergissing is begaan ...

Wat betreft de evenredige korting van het pensioenrecht over de prestatutaire periode: het totale pensioentegoed, dat wil zeggen bijdragen *en* interesten, dient te worden gelegd naast de opgenomen bedragen ...

...

Mocht de directie Personeelszaken niet tot zodanige herziening in staat zijn, dan verzoek ik U deze brief — als een verzoek om een besluit als bedoeld in artikel 90, lid 1, van het Statuut — wel aan het tot aanstelling bevoegd gezag te willen voorleggen."

Toen verzoekers brief van 21 augustus 1975 onbeantwoord bleef, diende verzoeker op 15 maart 1976 bij de Commissie een klaagschrift in als bedoeld in artikel 90 van het Statuut.

Op 9 augustus 1976 heeft de Commissie de klacht verworpen, zulks onder meer op grond dat de op het verzoek van 21 augustus 1975 stilzwijgend gegeven afwijzende beschikking slechts een bevestiging inhield van een inmiddels onaantastbaar geworden eerdere beslissing, van 18 april - 20 juni 1975, tot vaststelling van het percentage van verzoekers pensioen.

Tegen de afwijzing van zijn klaagschrift heeft verzoeker een op 30 september 1976 ter griffie van het Hof ingeschreven beroep ingesteld.

In een separaat ingezonden document, ingekomen ter griffie op 6 november 1976, heeft de Commissie tegen het beroep de exceptie van niet-ontvankelijkheid opgeworpen met verzoek om toepassing van artikel 91 van het Reglement voor de procesvoering.

Op 13 december 1976 heeft verzoeker zijn opmerkingen inzake die exceptie ingediend.

Bij beschikking van 19 januari 1977 heeft het Hof (Tweede Kamer) verstaan dat de exceptie tegelijk met de zaak ten principale zou worden uitgewezen — met aanhouding van de beslissing inzake de kosten —.

Op rapport van de rechter-rapporteur en de advocaat-generaal gehoord, heeft het Hof (Tweede Kamer) besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

II — Conclusies van partijen

In zijn introductief request heeft *verzoeker* geconcludeerd dat het den Hove behage:

1. de beschikking van de Commissie de dato 9 augustus 1976 nietig te verklaren;
2. de Commissie te gelasten bij de berekening van verzoekers ouderdomspensioen over het tijdvak gedurende hetwelk hij bij het voorlopig gemeenschappelijk voorzieningsstelsel der instellingen van de Gemeenschappen aangesloten is geweest — 4 december 1958 tot en met 31 december 1961 — het bij inwerkingtreding van het Statuut op zijn rekening bij dat stelsel staande tegoed in aanmerking te nemen;
3. de Commissie in de kosten te verwijzen.

In haar incidentele memorie heeft de *Commissie* geconcludeerd dat het den Hove behage:

1. incidenteel uitspraak doende overeenkomstig artikel 91 van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie, het beroep niet-ontvankelijk te verklaren;
2. verzoeker in de kosten te verwijzen.

In antwoord op die memorie heeft *verzoeker* geconcludeerd dat het den Hove behage:

1. verweersters incidenteel verzoek inzake de ontvankelijkheid van het beroep te verwerpen;
2. verweerster in de kosten te verwijzen.

In haar verweerschrift heeft de *Commissie* het Hof verzocht:

1. het beroep niet-ontvankelijk te verklaren;
2. subsidiair: het beroep ongegrond te verklaren;
3. verzoeker in de kosten te verwijzen.

In zijn conclusie van repliek heeft *verzoeker* geconcludeerd dat het den Hove behage:

1. verweersters incidenteel verzoek om niet-ontvankelijkverklaring van het beroep te verwerpen;
2. uitspraak te doen in voege als door verzoeker in het request sub 1 tot en met 3 omschreven;

— subsidiair, bijaldien het Hof de bedenkingen van verweerster inzake de formulering van punt 2 zijner conclusies mocht delen, zijn verzoek nader geformuleerd als volgt:
„dat het den Hove behage te verklaren voor recht:
1. ...
2. bij de berekening van verzoekers pensioenrechten over het tijdvak dat hij bij het voorlopig gemeenschappelijk voorzieningsstelsel der instellingen van de Gemeenschappen aangesloten is geweest — 4 december 1958 tot en met 31 december 1961 — dient het tegoed in aanmerking te worden genomen dat bij de inwerkingtreding van het Statuut op zijn rekening bij dat stelsel was ingeschreven;
3. ...".

III — Middelen en argumenten van partijen

De ontvankelijkheid

In de memorie waarin de *Commissie* haar exceptie van niet-ontvankelijkheid adstrueert, merkt zij op dat de berekening van het pensioen dat verzoeker sedert 1 januari 1975 heeft ontvangen, de inzet van het beroepschrift vormt. Die berekening is vastgelegd in de afrekening van 18 april - 20 juni 1975, welke een bezwarend besluit inhield als bedoeld in artikel 91 van het Statuut.

Onbetwist is dat de afrekening is vastgesteld „behoudens formele goedkeuring van de schikking door de Commissie", doch dit voorbehoud had met de kwestie van de vermindering niets uitstaande. Het voorbehoud was slechts ingegeven door de zorg te voorkomen dat men zich in het niet verwachte geval dat de schikking niet tot stand zou komen, op het bestaan der afrekening zou gaan beroepen.

De door verzoeker in zijn request aangevoerde stelling dat de kwalificatie „definitief", zoals die in de brief van 21 augustus 1975 is gebezigd, de berekening van het pensioenpercentage niet zou betreffen, staat buiten het debat. Kennisgeving van de beschikking van 20 juni 1975 heeft de afrekening volledig rechtsgeldig gemaakt, zodat zij — als bezwarende handeling — kon worden aangevochten.

Volgens de Commissie had verzoeker zich binnen de termijn van drie maanden, in artikel 90, lid 2, van het Statuut gesteld, over de afrekening moeten beklagen, om vervolgens tijdig het in artikel 91 voorziene beroep aanhangig te maken. Hij heeft het niet gedaan.

In zijn brief van 21 augustus 1975 heeft verzoeker de redenen uiteengezet waarom zijns inziens de op zijn rekening bij het voorlopig gemeenschappelijk voorzieningsstelsel verschenen renten bij de korting van zijn pensioen overeenkomstig artikel 49, lid 1, in aanmerking hadden moeten worden genomen, met verzoek om wijziging van de afrekening van 18 april - 20 juni 1975. Hij heeft bij die gelegenheid zijn wens kenbaar gemaakt dat zijn brief, bijaldien de administratie de afrekening ongewijzigd zou laten, als een verzoek ex artikel 90, lid 1, van het Statuut zou worden beschouwd.

Op die brief heeft hij zomin als op zijn rappelbrieven van 8 december 1975 en 2 februari 1976 antwoord ontvangen.

In een brief van 15 maart 1976, door hem beschouwd als een klaagschrift ex artikel 90, lid 2, is verzoeker op de zaak teruggekomen. Op 15 juni 1976 heeft hij nogmaals verzocht aan die brief gevolg te geven.

De Commissie heeft hem ten slotte in een brief van 9 augustus 1976 geantwoord.

Het beroep is op 30 september 1976 ingesteld.

Volgens de Commissie is het verzoek in ieder geval niet-ontvankelijk, of men zijn verschillende brieven nu als een „verzoek" of een „klaagschrift" beschouwt.

Beschouwt men de brief van 21 augustus 1975, ondanks de bewoordingen waarin zij is vervat, als een klaagschrift ex artikel 90, lid 2, dan niet het ongetwijfeld als tijdig ingediend te worden beschouwd, maar dat geldt niet voor het beroep van 30 september 1976 — dat volgens artikel 91, lid 2, had dienen te worden ingesteld nadat er eind december 1975 stilzwijgend afwijzend beschikt was op het in de brief van 21 augustus 1975 besloten liggend verzoek, dat wil zeggen uiterlijk eind maart 1976 en niet zes maanden later —.

Ook al mocht men verzoekers brief van 21 augustus 1975 als een „verzoek" willen beschouwen, dan nog zou het beroep als niet-ontvankelijk zijn te beschouwen, immers de stilzwijgende afwijzing van dat verzoek zou dan slechts een bevestiging inhouden van de korting der pensioenrechten waartoe bij de afrekening reeds besloten was.

Met een beroep of s' Hofs jurisprudentie (onder meer op het arrest van 14 december 1965, gewezen in de zaak 12/65, *Bauer* t. *Commissie,* Jurispr. 1965, blz. 1292) heeft de Commissie betoogd dat aan zulk een — in een stilzwijgende afwijzing besloten liggende — bevestiging geen enkel gevolg is verbonden voor de termijn, aan instelling van een beroep tegen een bezwarende handeling gesteld, laat staan dat er een nieuwe termijn — via de indiening van een nieuwe klacht — door zou kunnen geopend worden.

Het hieraan tegenovergesteld standpunt, vervat in verzoekers request, zou medebrengen dat ook heel oude, onaantastbaar geworden bestuurshandelingen *te allen tijde* de inzet zouden kunnen worden van een verzoek als hierbedoeld en — na een al of niet stilzwijgend genomen afwijzende beschikking — zouden kunnen worden aangevochten door een klaagschrift, en vervolgens ook door een bij het Hof in te dienen beroep.

De Commissie betoogt dat die opvatting zich niet verdraagt met de voorschriften betreffende de beroepstermijnen. Zij citeert te dien aanzien 's Hofs arrest van 15 juni 1976 (zaak Wack t. Commissie, Jurispr. 1976, blz. 1017), waarin het Hof heeft overwogen dat „latere mededelingen van de Commissie in antwoord op vragen van verzoekster slechts een bevestiging vormden van het eerdere besluit en dus geen nieuwe beroepstermijn ten behoeve van verzoekster konden doen ingaan". Het Hof heeft aan een verzoek als het onderhavige, voorafgaand aan een klaagschrift, geen enkel op verlenging van de beroepstermijn neerkomend effect willen verbinden en het beroep niet-ontvankelijk verklaard op grond dat de tegen de bezwarende handeling gerichte klacht niet binnen de gestelde termijnen was ingediend.

Om dezelfde redenen zou het Hof in casu moeten overwegen dat

— ofwel de stilzwijgende afwijzing van het „verzoek" van 21 augustus 1975 slechts een bevestiging inhield van de afrekening van 18 april - 20 juni 1975 en ten behoeve van verzoeker niet — via de klacht van 15 maart 1976 — een nieuwe beroepstermijn kon doen lopen;
— dan wel het „verzoek" van 21 augustus 1975 in werkelijkheid is te beschouwen als een klaagschrift dat, na op zijn laatst eind december 1975 stilzwijgend te zijn afgewezen, uiterlijk eind maart 1976 door een beroepschrift had dienen te worden gevolgd — hetgeen niet is geschied —.

Het beroep dient derhalve in ieder geval niet-ontvankelijk te worden verklaard.

In de opmerkingen waartoe de exceptie van niet-ontvankelijkheid der Commissie hem aanleiding gaf, heeft *verzoeker* er op gewezen dat er in april 1974 tussen partijen in beginsel overeenkomst was bereikt. De uitwerking van de schikking moest nog door de Commissie worden goedgekeurd, van welke goedkeuring zou moeten blijken uit een „brief welke nog

moet worden ondertekend door de heer A. Borschette, lid der Commissie" (brief van verweersters gemachtigde van 1 april 1974).

In de loop van het verdere debat zijn partijen ook over de schikkingsmodaliteiten tot overeenstemming gekomen. Slechts de berekening der korting ex artikel 49 van bijlage VIII van het Statuut moest nog worden geregeld.

Verzoeker betoogt dat hij noch de afrekening noch het daarbij gevoegde schema voor de berekening der reeds aangevochten korting als hem bezwarende handelingen heeft beschouwd. De gemachtigde van de Commissie had hem beloofd dat deze aangelegenheid door de administratie zou worden onderzocht.

De administratie heeft dat probleem kennelijk als een principiële kwestie beschouwd, waarmee niet slechts verzoekers belangen gemoeid waren. Ten einde een uitspraak van het hogere gezagsorgaan, id est uiteindelijk de Commissie zelf, uit te lokken, heeft verzoeker op 21 augustus 1975 het verzoek ingediend.

Ook toen had verzoeker geen aanleiding zich te beklagen. De administratie had zich bij de totstandkoming der schikking correct gedragen. Aanleiding tot beklag ontstond pas toen de administratie in haar stilzwijgen volhardde en het krachtens artikel 90 gedane verzoek als stilzwijgend afgewezen moest worden beschouwd.

Onder opmerking dat aan de afrekening het voorbehoud was verbonden dat de transactie pas als rechtsgeldig mocht worden beschouwd nadat de Commissie haar formeel zou hebben goedgekeurd, betoogt verzoeker dat het besluit van de directeur Personeelszaken van 20 juni 1975 — als administratieve handeling van een ondergeschikte dienst — dat voorbehoud onmogelijk ongedaan kon maken.

Het besluit van 20 juni 1975 maakte geen deel uit van de afrekening. Het hield slechts de erkenning van zijn recht op ouderdomspensioen in en betrof geenszins de wijze waarop het zou moeten worden berekend.

De erkenning dat hij in beginsel recht op pensioen had, schiep de mogelijkheid die rechten te becijferen. Daarbij kon men uitgaan van de individuele gegevens en de andere in de afrekening vermelde punten waarmee verzoeker zich reeds akkoord verklaard had. In die zin heeft verzoeker later — in zijn verzoek van 21 augustus 1975 — de afrekening als „definitief" aangemerkt.

Verzoeker heeft de berekening der korting nimmer aanvaard. In zijn verzoek van 21 augustus 1975 heeft hij met zoveel woorden om correctie gevraagd.

Met haar stelling dat over de korting reeds bij afrekening was beslist, komt de Commissie met zichzelf in strijd.

Nog op 10 juni 1975 heeft haar gemachtigde — ter bevestiging van een tussen de advocaten getroffen overeenkomst — verzekerd dat de administratie zich met betrekking tot de berekening der korting met verzoeker zou verstaan. Mocht de administratie menen dat de zojuist officieel door haar bevestigde afspraak ongedaan gemaakt werd door het besluit van de directeur Personeelszaken van 20 juni 1975, dan had zij dat duidelijk dienen te zeggen in de brief waarbij van dat besluit mededeling werd gedaan. Het is niet gebeurd. Verzoeker mocht het er derhalve voor en na voor houden dat de kwestie van de berekening der korting door de administratie apart zou worden onderzocht. Het beginsel dat gerechtvaardigd vertrouwen bescherming verdient geldt ook in het bestuursrecht. De Commissie kan zich op het feit dat zij de hierbedoelde mededeling achterwege heeft gelaten niet beroepen („venire contra proprium factum").

Derhalve dient te worden vastgesteld dat de exceptie volgens welke de beroepstermijnen niet zouden zijn in acht genomen, objectief ongegrond is.

Verzoeker voegt daaraan toe dat zijns inziens de mogelijkheid afrekeningen overeenkomstig artikel 41 van bijlage VIII van het Statuut in geval van vergissingen of verzuimen te allen tijde te herzien, aan de Commissie niet slechts het recht geeft, doch ook de verplichting oplegt, tot correctie over te gaan.

In haar verweerschrift spreekt de *Commissie* zich met name uit over het argument dat verzoeker aan bedoeld artikel wil ontlenen; het geeft, naar zij meent, een ambtenaar geen vrijbrief het daarheen te leiden dat definitief geworden afrekeningen te allen tijde opnieuw worden onderzocht, noch ook het recht wijziging van zijn pensioen aan te vragen — hetgeen er rechtens toe zou leiden dat de afwijzing van het verzoek overeenkomstig artikel 91 van het Statuut via een klaagschrift, gevolgd door een beroepschrift, kan worden aangevochten —. Maar zelfs al zou artikel 41 het de ambtenaren mogelijk maken de percentages van hun pensioenen in bepaalde gevallen te doen onderzoeken — met voormelde gevolgen —, dan nog zou dat verzoeker niet baten. Hij komt immers niet op tegen bij de berekening van zijn pensioen begane „vergissingen of verzuimen" als bedoeld in artikel 41, doch tegen de uitlegging van artikel 49, lid 1, van bijlage VIII — die tot korting op zijn pensioen had geleid —. En al mocht het daarbij over het pensioenbedrag gaan, dan nog dient bij zulk een rechtsstrijd de beroepstermijn van artikel 91 van het Statuut in acht te worden genomen — en artikel 41 van bijlage VIII buiten toepassing te worden gelaten —.

Met verwijzing naar de tussen partijen gevoerde briefwisseling betoogt de Commissie dat verzoeker ontegenzeggelijk heeft beseft dat over de korting van zijn pensioenrechten door de afrekening welke ingevolge het besluit van 20 juni 1975 „definitief" was geworden, in zijn nadeel was beslist. In zijn brief van 21 augustus 1975 heeft hij dan ook met zoveel woorden niet slechts naar de afrekening, die hij wenst te zien gecorrigeerd, verwezen, doch ook naar het besluit.

Verzoeker wist dus uiterlijk 21 augustus 1975 waar hij rechtens aan toe was. Hij was er dus heel eenvoudig naast, toen hij in zijn brief van die datum een verzoek — in plaats van een klaagschrift — indiende en na afloop van de termijn van vier maanden, in december 1975, een klaagschrift indiende — in plaats van vóór maart 1976 in beroep te komen —.

Verzoeker en de *Commissie* hebben in hun conclusies van repliek en dupliek hun betoog op verschillende reeds in hun eerdere conclusies besproken punten, verder uitgebouwd.

Ten principale

Verzoeker betwist de vaststelling der pensioenpercentages voor het tijdvak gedurende hetwelk hij — in de prestatutaire fase — bij het voorzieningsstelsel aangesloten is geweest. Hij meent dat het kortingsvoorschrift van artikel 49, lid 1, van bijlage VIII van het Statuut onjuist wordt toegepast.

Bij de berekening van de (ouderdoms) pensioenrechten heeft de administratie het pensioenpercentage verminderd met hetgeen verzoeker van zijn rekening bij het voorlopig stelsel heeft opgenomen ter verzekering van de handhaving van de pensioenrechten welke hij in het land van herkomst genoot. Maar over het tijdvak van zijn aansluiting bij dat stelsel heeft de administratie slechts het bij de overgang naar het statutaire stelsel op zijn rekening nog uitstaande bedrag van BF 4 545 — bijdragen — in aanmerking genomen, doch niet het bedrag van BF 27 874 — interesten —.

Volgens verzoeker was het bij dienstnota van 19 juni 1958 in het leven geroepen voorzieningsstelsel een pensioenkas. Het tegoed op de „particuliere" rekeningen, bestaande uit bijdragen en door belegging verkregen opbrengsten, was het equivalent van de pensioenrechten waarop in de prestatutaire fase aanspraken waren ontstaan. Ambtenaren die zonder recht op pensioen te hebben verkregen

de dienst vervroegd verlieten, kregen dan ook onder meer het bedrag „dat bij de inwerkingtreding van het Statuut op hun rekening bij het gemeenschappelijk voorzieningsstelsel van de instellingen der Gemeenschappen voorkwam, verhoogd met samengestelde interest naar 3,5 % 's jaars" (dat wil zeggen tot op de datum waarop men de dienst verlaat; artikel 12a van bijlage VIII van het Statuut).

Bij korting van het recht op ouderdomspensioen krachtens artikel 49 van bijlage VIII gaat het er dus om in hoeverre *het tegoed door opnamen was verminderd.*

Onder opmerking dat de pensioenrechten volgens artikel 49, lid 1, „in de verhouding van het van zijn rekening opgenomen bedrag" worden verminderd, betoogt verzoeker dat de term „in verhouding van" wil zeggen dat moet worden vastgesteld welk gedeelte de opgenomen bedragen vormen van het tegoed dat anders bij de overgang naar de statutaire regeling zou hebben bestaan. Bij een onverminderd tegoed past het volledig verzorgingspercentage; het verlaagde percentage moet zijn afgestemd op het resttegoed dat in de huishoudelijke kas van de Gemeenschap is gevloeid. Met andere woorden, de mate waarin gekort wordt dient evenredig te zijn aan de vermindering welke de rekening, ofwel het tegoed, met inbegrip van interesten, door de opname heeft ondergaan.

De administratie gaat echter bij de korting anders tewerk. Zij vergelijkt de opgenomen bedragen niet met het op de rekening voorkomend tegoed (vóór opname), doch met de bijdragen — en met de bijdragen alleen —. Het tegoed blijft voor het overige buiten beschouwing; pensioenrechtelijk blijft het zonder „equivalent".

De *Commissie* betoogt in haar verweerschrift dat alleen met de bepalingen van artikel 49, lid 1, mag worden gewerkt. Daarin wordt evenwel met betrekking tot de omstreden vraag niets gezegd, zodat men zich bij uitlegging van het artikel heeft af te vragen op welke wijze die bepaling — en de inaanmerkingneming der interesten — in het statutaire verzorgingsstelsel kunnen worden ingepast.

De grondbeginselen van dat stelsel zijn te vinden in artikel 77 van het Statuut en in artikel 2 van bijlage VIII. Volgens die bepalingen wordt het pensioenbedrag uitsluitend bepaald door het aantal „dienstjaren" dat men heeft „vervuld" en door het „basissalaris, dat behoort bij de laatste rang waarin de ambtenaar tenminste een jaar ingedeeld is geweest". De berekening der dienstjaren vindt plaats volgens artikel 3 van bijlage VIII, dat alleen spreekt van de bij een der instellingen van de Gemeenschappen vervulde diensttijd.

Het in aanmerking nemen van op betrokkenes rekening gekweekte renten — ter berekening van de korting welke krachtens artikel 49, lid 1, op de pensioenrechten moeten worden toegepast, zoals verzoeker dat wenst, zou neerkomen op een geringer kortingspercentage ofwel op een hoger aantal dienstjaren, die op hun beurt in het pensioenbedrag zouden doorwerken. Een dergelijke korting is met artikel 3 van bijlage VIII onverenigbaar. Ook zouden de ambtenaren die van hun rekening bij het voorlopig voorzieningsstelsel niets hadden opgenomen, van zulke aanvullende dienstjaren niet kunnen profiteren, omdat zij niet onder artikel 49, lid 1, van bijlage VIII vielen.

Alleen artikel 12a van bijlage VIII — betreffende de uitkering bij vertrek — stelt de ambtenaar in het genot van interesten, welke onder het voorlopig gemeenschappelijk voorzieningsstelsel op zijn rekening zijn bijgeschreven. Maar die bepalingen zijn in casu niet van toepassing, omdat verzoeker, na de hem aanvankelijk door de Commissie uitbetaalde uitkering wegens vertrek — met interesten — aan de Commissie te hebben terugbetaald, inmiddels op grond van de schikking welke in de zaak 133/73 werd bereikt, in het genot van pensioen is gekomen.

In zijn conclusie van repliek bevestigt *verzoeker* dat hij het met de Commissie eens is dat de kortingskwestie uitsluitend dient te worden getoetst aan artikel 49, lid 1, van bijlage VIII. Die bepaling maakt evenwel deel uit van hoofdstuk 8 dier bijlage — dat in zijn bijzondere voorschriften de overgang van het voorlopig voorzieningsstelsel naar de pensioenregeling van het Statuut regelt —.

Verzoeker wijst op de fundamentele verschillen tussen het prestatutaire voorzieningsstelsel en de pensioenregeling van het Statuut, en wel met name op het feit dat de „voorzieningskas", bedoeld in dienstnota 16, neerkwam op een stelsel van „zelfverzekering", gefinancierd uit de bijdragen en de door belegging dier bijdragen verkregen revenuen en „self-supporting" diende te zijn, terwijl de uitkeringen van de statutaire regeling ten laste komen van de begroting der Gemeenschap (artikel 83 van het Statuut).

Het is er dus volkomen naast wanneer men zich bij uitlegging van artikel 49, lid 1, afvraagt hoe die bepaling en de in aanmerkingneming der interesten „in het voorzieningsstelsel van het Statuut kunnen worden ingepast".

In feite wordt het pensioenrecht vastgelegd in artikel 48, dat deel uitmaakt van de „overgangsbepalingen" van hoofdstuk 8 van bijlage VIII, en wel zulks op grondslag van aansluiting bij het voorlopig voorzieningsstelsel, en niet, zoals de Commissie meent, krachtens de artikelen 2 en 3 dier bijlage, dat wil zeggen naar gelang van het aantal dienstjaren dat men onder het Statuut heeft vervuld.

Verzoeker verwerpt het standpunt der Commissie dat wie de inkorting der pensioenrechten de op zijn rekening voorkomende interesten in aanmerking zou zien genomen, een gunstiger rechtspositie zou innemen dan is weggelegd voor ambtenaren die van hun rekeningen niets hebben opgenomen. A contrario redenerend vanuit artikel 49, lid 1, komt men tot de slotsom dat een ambtenaar die van de mogelijkheid zulke bedragen op te nemen *geen* gebruik gemaakt heeft, recht heeft op het *volledig pensioenpercentage*. „Het bedrag van [de] rekening bij het voorlopig gemeenschappelijk voorzieningsstelsel" (artikel 51 van bijlage VIII) is toen namelijk volledig „aan de Gemeenschappen ... overgemaakt" (ibid.). Wat er op de rekeningen staat wanneer er geen enkele opname heeft plaatsgevonden, blijkt uit dienstnota 16, te weten „bijdragen ... met de jaarlijks samengestelde interest". Het volledig pensioen is derhalve, wanneer bijdragen en interesten onverminderd naar de Gemeenschappen worden overgemaakt, het equivalent van het tegoed aan bijdragen *plus interesten*.

De op de rekeningen geboekte interesten werden volgens verzoeker steeds in aanmerking genomen wanneer van die rekening geen bedragen waren opgenomen, en volgens artikel 49, lid 1, dient dit ook te geschieden wanneer de pensioenaanspraken wegens opnamen dienen te worden verminderd.

De Commissie betoogt voor *dupliek* dat het „voorlopig voorzieningsstelsel", bedoeld in dienstnota 16, niet als een pensioenregeling stricto sensu was te beschouwen. Het stelsel voorzag niet in pensioenuitkeringen, doch alleen in betaling van een uitkering wegens vertrek (bijdragen plus interesten) wanneer betrokkene de dienst vervroegd verliet. De desbetreffende bepalingen van de dienstnota zijn later overgenomen in de statutaire bepalingen betreffende de uitkering bij vertrek en de inaanmerkingnemig van prestatutaire diensttijdvakken (bijlage VIII, artikel 48, lid 1).

Het pensioenrecht van *alle* ambtenaren, ook van ambtenaren die reeds vóór 1 januari 1962 in dienst waren, is vastgelegd in artikel 77 van het Statuut. Artikel 48, lid 1, van bijlage VIII zegt alleen dat prestatutaire diensttijdvakken, vervuld door ambtenaren die op 1 januari 1962 reeds in dienst waren, voor de berekening van het pensioen in aanmerking

moeten worden genomen; het geeft voor die categorie van ambtenaren een aanvulling op artikel 3 van bijlage VIII.

Verzoekers betoog, opgetrokken op de stelling dat een ambtenaar die van zijn rekening geen bedragen had opgenomen, recht zou hebben op „het volledig pensioenpercentage", is ernaast. Zoals de Commissie reeds heeft uiteengezet, is het „voorlopig voorzieningsstelsel" geen eigenlijke pensioenregeling en kunnen er, anders dan verzoeker meent, geen pensioenaanspraken aan worden ontleend. Van een equivalentie tussen het volledige pensioenpercentage en de uit bijdragen en interesten gevormde tegoeden kan derhalve in het kader van de toepassing van artikel 49, lid 1, geen sprake zijn, om het even of die bijdragen en interesten later aan de Gemeenschappen zijn overgemaakt.

Volgens de Commissie wordt het „volledig pensioenpercentage" waarvoor verzoeker in aanmerking zou zijn gekomen indien hij van zijn prestatutaire rekening geen bedragen had opgenomen, evenals dat van al zijn collega's die zich in dezelfde situatie bevonden, uitsluitend berekend naar de vervulde dienstjaren en het laatstelijk genoten basissalaris (artikel 77 van het Statuut; artikel 48, lid 1, van bijlage VIII).

Kortom, door de interesten op verzoekers rekening bij het voorlopig voorzieningsstelsel — overeenkomstig verzoekers wens — bij de inkorting van zijn pensioenrechten krachtens artikel 49, lid 1, van bijlage VIII in aanmerking te nemen, zou men in strijd komen met de beginselen welke het in het Statuut in het leven geroepen pensioenstelsel beheersen.

De bestreden afrekening van 18 april - 20 juni 1975, waarin bij de korting van pensioenrechten krachtens artikel 49, lid 1, van bijlage VIII interesten op verzoekers rekening bij het voorlopig voorzieningsstelsel evenmin in aanmerking zijn genomen als in eerdere gevallen was gebeurd, is derhalve rechtmatig, zodat het beroep ongegrond dient te worden verklaard.

IV — Mondelinge behandeling

Overwegende dat de zaak door partijen ter terechtzitting van 13 april 1977 is bepleit;

Overwegende dat de advocaat-generaal ter terechtzitting van 24 november 1977 zijn conclusie heeft genomen;

Ten aanzien van het recht

1 Overwegende dat verzoeker, voorheen ambtenaar der Commissie en in 1958 bij haar in dienst getreden, bij beëindiging van zijn dienstbetrekking in 1969 op verzoek in het genot gesteld is van de uitkering wegens vertrek, bedoeld in artikel 12 van bijlage VIII van het Statuut van de ambtenaren;

dat hij vervolgens de Commissie verzocht heeft hem — tegen terugbetaling van de uitkering wegens vertrek — in het genot van pensioen te stellen;

dat verzoekers pensioenrecht ten principale de inzet heeft gevormd van de zaak 133/73 die, na met een schikking te zijn beëindigd, door het Hof bij beschikking van 28 mei 1975 op de rol is doorgehaald;

2 Overwegende dat de gemachtigde der Commissie zich tijdens de besprekingen welke tot bedoelde schikking hebben geleid tot de raadsman van verzoeker had gewend met een brief gedagtekend 1 april 1974, waarbij een ontwerpschikking gevoegd was welke, naar luid van bedoelde brief „nog de handtekening van de heer Borschette, lid van de Commissie" behoefde, alsook een afrekening betreffende verzoekers pensioen;

dat er in die afrekening krachtens artikel 49, lid 1, van bijlage VIII van het Statuut, op de pensioenrechten een korting was toegepast, geëvenredigd aan de bedragen welke verzoeker voor de inwerkingtreding van het Statuut per 1 januari 1962 — ter verzekering van de handhaving van de pensioenrechten die hij in het land van herkomst genoot — had opgenomen van zijn rekening bij het voorlopig voorzieningsstelsel bedoeld in dienstnota 16.470/58-F van de Commissie;

3 Overwegende dat de berekening van die proportionele korting van verzoekers pensioenrechten tijdens de schikkingsonderhandelingen is geworden tot het enig strijdpunt van partijen, alsook tot het enig materiëelrechtelijk geschilpunt in de onderhavige zaak;

dat bij het zoeken naar een antwoord op dit punt dient te worden te rade gegaan met de doelstelling en de bewoordingen van genoemde dienstnota 16 en van artikel 49, lid 1, van bijlage VIII van het Statuut;

4 dat dienstnota 16 onder meer het navolgende inhoudt:

„Betreft: Sociale verzekeringen en sociale voorzorg

In afwachting van statutaire bepalingen betreffende de sociale zekerheid van het personeel, heeft de Commissie een zelfverzekeringsstelsel in het leven geroepen, dat op na te melden grondslagen berust:

...

Pensioenen

In afwachting van een pensioenregeling wordt er een voorzieningskas ingesteld met verplichte deelneming van de personeelsleden met ingang van hun indienststelling.

Aan die kas vloeien toe:

— een inhouding van 7,5 % per maand op het salaris der personeelsleden,

— een overschrijving van 15 % van het salaris door de instelling

...

De voorzieningskas zal op naam van ieder personeelslid een individuele rekening aanleggen die zal worden aangewend:

— voor boeking — te zijnen gunste — van de bijdragen van het personeelslid en de instelling, met telkenjare samengestelde interest,

— voor boeking — te zijnen laste — van eventuele overschrijvingen door de instelling ter handhaving van de pensioenrechten van de personeelsleden bij de administratie of instelling van herkomst, alsook van het bedrag van de inhouding tot dekking van het ‚overlijdens'risico.

Op het tijdstip van de invoering der ouderdomspensioenregeling zal het bedrag der individuele rekeningen volgens de alsdan vastgestelde uitvoeringsbepalingen worden overgeschreven naar de pensioenkas.

Inmiddels heeft een personeelslid dat voor invoering van de pensioenregeling zijn dienstbetrekking bij de Gemeenschap anders dan wegens overlijden beëindigt, recht op terugbetaling van de bedragen, voorkomende op zijn rekening bij de voorzieningskas, met inbegrip van interesten".

5 dat in de eerste alinea van artikel 49 van bijlage VIII van het Statuut, opgenomen in de overgangsbepalingen van hoofdstuk 8 dier bijlage, het volgende is bepaald:

„Heeft de ambtenaar gebruik gemaakt van de hem geboden mogelijkheid om voor het verrichten van betalingen in zijn land van herkomst ter handhaving van zijn pensioenrechten aldaar, gelden van zijn rekening bij het voorlopige gemeenschappelijke voorzieningsstelsel der instellingen van de Gemeenschappen op te nemen, dan worden zijn pensioenrechten voor de periode waarover hij bij dat voorzieningsstelsel was aangesloten, verminderd in de verhouding van het van zijn rekening opgenomen bedrag";

6 Overwegende dat de Commissie blijkens voormelde afrekening bij haar overeenkomstig die bepaling gemaakte berekening het tegoed dier rekening per 31 december 1961 in aanmerking had genomen met de bijdragen, door verzoeker en door de instelling — als zijn werkgever — gestort, doch zonder de interesten dier bedragen;

7 Overwegende dat de Commissie evenwel een aantal excepties tegen de ontvankelijkheid van het beroep heeft opgeworpen, zodat eerst dient te worden stilgestaan bij de omstandigheden die tot het onderhavig geding aanleiding hebben gegeven;

8 dat de raadsman van verzoeker in een reeks brieven, gedateerd 17 april 1974 tot en met 7 maart 1975, bezwaar tegen die wijze van berekening gemaakt heeft op grond dat bedoeld tegoed — met interesten — volledig in aanmerking zou moeten worden genomen;

dat de juridische dienst der Commissie laatstbedoelde brief op 12 maart 1975 heeft beantwoord, er met name op wijzende dat afrekening van de op 1 januari 1975 aan verzoeker wegens pensioenrechten verschuldigde geldbedragen slechts mogelijk was onder voorbehoud van een door de Commissie te nemen besluit waarbij zij de getroffen schikking in formele zin zou goedkeuren, alsook — wat de kwestie der proportionele korting betreft — dat de gemachtigde der Commissie zich dienaangaande met de administratie zou verstaan en verzoekers advocaat onverwijld van de uitslag in kennis zou stellen;

dat de Commissie vervolgens aan verzoeker een 18 april 1975 gedagtekende „afrekening" van zijn pensioenrechten heeft doen geworden „onder voorbehoud van formele goedkeuring door de Commissie";

dat de Commissie blijkens dat stuk bij de berekening van de proportionele korting van verzoekers pensioenrechten de op zijn rekening bij het voorlopig voorzieningsstelsel geboekte interesten buiten beschouwing had gelaten;

dat de Commissie in een brief van 10 juni 1975 verzoekers raadsman heeft doen weten dat er formeel nog een besluit moest worden genomen, houdende erkenning van verzoekers pensioenrechten, terwijl de administratie zich, wat de berekening dier rechten betreft, rechtstreeks met hem in verbinding zou stellen;

dat de directeur Personeelszaken van de Commissie op 20 juni 1975 een beschikking heeft genomen, waarbij aan verzoeker per 1 januari 1975 pensioenrechten werden toegekend;

dat verzoeker bij brief van 21 augustus 1975 de Commissie heeft verzocht de berekening van het pensioenpercentage genoemd in de afrekening van 18 april 1975 te herzien, stellende dat voor de proportionele korting van zijn pensioenrecht over het prestatutaire tijdvak, bijdragen en interesten in aanmerking dienden te worden genomen naar rato van de bedragen, opgenomen van het tegoed op zijn rekening bij het voorlopig voorzieningsstelsel;

dat verzoeker er voorts op heeft gewezen dat zijn brief desgevallend diende te worden beschouwd als een brief waarin het tot aanstelling bevoegd gezag gevraagd werd ten aanzien van verzoeker een besluit ex artikel 90, lid 1, van het Statuut te nemen;

dat verzoeker, toen die brief onbeantwoord bleef, op 15 maart 1976 bij de Commissie een klaagschrift in dezelfde zin als voormeld verzoek heeft ingediend;

dat de Commissie op 9 augustus 1976 – met bevestiging van de op het verzoek van 21 augustus 1975 stilzwijgend gegeven afwijzende beschikking – het verzoek, in de brief van 15 maart 1976 vervat, heeft afgewezen;

9 dat verzoeker op 30 september 1976 bij het Hof een beroepschrift heeft ingediend, waarin hij concludeert tot nietigverklaring van de afwijzende beschikking van 9 augustus 1975 en het Hof voorts verzoekt de Commissie te gelasten om bij de berekening van zijn pensioenaanspraken over het tijdvak gedurende hetwelk hij bij het prestatutaire voorzieningsstelsel aangesloten geweest was, het tegoed op zijn rekening bij dat stelsel ten tijde van de inwerkingtreding van het Statuut in aanmerking te nemen;

dat verzoeker in zijn conclusie van repliek het laatste gedeelte van het petitum subsidiair, te weten voor het geval dat het Hof, wat de formulering van het verzoekschrift betreft, bepaalde bedenkingen der Commissie mocht delen, nader in die zin heeft geformuleerd dat het Hof verzocht wordt voor recht te verklaren dat bij de berekening van verzoekers pensioenaanspraken over het tijdvak gedurende hetwelk hij bij het voorlopige gemeenschappelijk voorzieningsstelsel van de instellingen der Gemeenschappen aangesloten was geweest, rekening dient te worden gehouden met het tegoed op zijn rekening bij dat stelsel ten tijde van de inwerkingtreding van het Statuut;

10 Overwegende dat wegens het nauwe verband tussen de excepties welke met betrekking tot de ontvankelijkheid van het beroepschrift zijn opgeworpen en de middelen van partijen – verband dat het Hof aanleiding gaf om bij beschikking van 19 januari 1977 te verstaan dat de excepties tezamen met de zaak ten principale zouden worden uitgewezen –, allereerst de zaak ten principale dient te worden onderzocht;

11 overwegende dat het stelsel dat bij dienstnota 16 in het leven is geroepen, een voorlopig karakter droeg, en zou gelden in afwachting van de vaststelling van statutaire bepalingen voor het personeel op het terrein der sociale zekerheid;

dat er in dat stelsel geen sprake was van pensioenuitkeringen, doch alleen van een terugbetaling — bijaldien betrokkene voor de invoering van het pensioenstelsel zijn dienstbetrekking bij de Gemeenschappen anders dan wegens overlijden zou verlaten — van de geldbedragen voorkomende op zijn rekening bij het voorzieningsstelsel, met inbegrip van interesten;

dat voorts uit de tekst van dienstnota 16 blijkt dat de bij die nota ingevoerde regeling bedoeld was om de overgang naar de statutaire pensioenregeling te vergemakkelijken, in dier voege dat er bepaalde voor de invoering van dat stelsel nodige geldmiddelen werden bijeengebracht ten einde, volgens bij de inwerkingtreding van het Statuut vast te stellen modaliteiten, aan het pensioenfonds te worden overgemaakt;

dat men er evenwel, naar luid van de voorlopige voorzieningsregeling, rekening mee had gehouden dat bepaalde personeelsleden hun pensioenaanspraken op de administratie of instelling van herkomst wensten te behouden, waartoe zij de betaling der desbetreffende bijdragen dienden voort te zetten;

dat de regeling het die personeelsleden dan ook mogelijk heeft gemaakt om ten laste van hun rekening bij het voorzieningsstelsel zulke bijdragen — ter handhaving van hun pensioenrechten — over te maken;

dat het personeelslid dat daarop inging, een concreet en werkelijk voordeel verkreeg;

12 dat daarentegen de pensioenregeling van artikel 77 van het Statuut juncto artikel 2 van bijlage VIII inhield dat het pensioenrecht van alle ambtenaren uitsluitend werd berekend naar het aantal dienstjaren en het laatstelijk genoten basissalaris;

dat de enige maatstaf ter berekening der dienstjaren welke in artikel 3 van bijlage VIII wordt aangelegd, is de diensttijd, vervuld bij een instelling van de Gemeenschappen;

dat de berekening van het pensioenrecht van de ambtenaar op wie krachtens de overgangsbepalingen van hoofdstuk 8 van bijlage VIII het Statuut van toepassing is, wat bepaalde aspekten betreft, onder meer in de artikelen 48 en 49 dier bijlage is geregeld;

dat zulk een ambtenaar blijkens artikel 48, lid 1, recht op pensioen heeft met ingang van de dag van zijn aansluiting bij het voorlopige gemeenschappelijke voorzieningsstelsel van de instellingen der Gemeenschap;

13 dat bij de overgang van het voorlopig voorzieningsstelsel naar de statutaire pensioenregeling redelijkshalve diende te worden vermeden dat het zou

komen tot discriminatie tussen de ambtenaar die — ter handhaving van pensioenaanspraken op de administratie of instelling van herkomst — van zijn rekening bij het voorlopig stelsel geen bedragen had opgenomen en zich derhalve nog geen werkelijk voordeel had verschaft, en de ambtenaar van wiens rekening zulke bedragen wel waren opgenomen;

dat ter vermijding van zodanige discriminatie, in artikel 49, lid 1, is bepaald dat wanneer de ambtenaar van zijn individuele rekening bij het voorlopig voorzieningsstelsel bedragen heeft opgenomen, zijn pensioenrechten voor de periode waarover hij bij dat voorzieningsstelsel was aangesloten, worden verminderd in de verhouding van het van zijn rekening opgenomen bedrag;

dat het bij de berekening der korting in aanmerking nemen van op de individuele rekening geboekte interesten blijkens het dossier zou leiden tot toepassing van een lager kortingspercentage en — mitsdien — tot een hoger aantal dienstjaren, hetgeen zou ingaan tegen de ter berekening van dienstjaren toegepaste tijdelijke maatstaf — de diensttijd —;

dat de ten deze te betrachten evenredigheid evenwel, gezien de doelstelling van artikel 49, eerste alinea, enerzijds de van de rekening bij het voorlopig voorzieningsstelsel opgenomen geldbedragen betreft, anderzijds de gezamenlijke op de creditzijde dier rekening gestorte bijdragen;

dat immers alleen de bijdragen aan de voorzieningskas met het oog op de ten deze noodzakelijke vergelijking een welbepaalde en stabiele grondslag bieden, terwijl daarentegen de bij overgang naar de statutaire pensioenregeling op de individuele rekening van een ambtenaar uitstaande interest een geldbedrag is waarvan de grootte enerzijds bepaald wordt door het ritme der ten laste van die rekening gedane overschrijvingen, anderzijds door het investeringsbeleid der kas;

dat die conclusie ook steun vindt in artikel 48, tweede alinea, volgens hetwelk een ambtenaar die tijdens de aan indiensttreding bij een van de instellingen der Gemeenschappen voorafgaande diensttijd of een gedeelte daarvan geen bijdragen in het voorlopig voorzieningsfonds heeft gestort, door middel van betalingen bij gedeelten de rechten kan verwerven waarvoor hij geen premie heeft kunnen betalen;

dat namelijk naar luid van die alinea „... het totaal van de bijdragen van de ambtenaar en van de desbetreffende bijdragen der instelling wordt geacht op de rekening van de ambtenaar bij het voorlopig voorzieningsstelsel te staan op het tijdstip van de inwerkingtreding van het Statuut";

dat uit deze bepalingen enerzijds blijkt dat voor een volledig pensioenrecht met betaling van bijdragen kan worden volstaan — zonder dat daartoe interes-

ten behoeven te zijn voldaan —, terwijl dat recht anderzijds wordt verworven zonder dat de kas wegens derving van de opbrengst uit de belegging der bijdragen — welke zij had kunnen genieten indien de bijdragen binnen de termijnen van dienstnota 16 waren voldaan — compensatie ontvangt;

14 dat uit een en ander volgt dat, de beginselen van het statutaire pensioenstelsel in aanmerking genomen, de Commissie terecht niet — in de door verzoeker gewenste zin — heeft willen overgaan tot wijziging van de berekening van de evenredige korting zijner pensioenrechten;

dat het verzoek derhalve ongegrond dient te worden verklaard;

15 dat de door de Commissie in limine litis opgeworpen excepties derhalve niet behoeven te worden besproken;

Ten aanzien van de kosten

16 Overwegende dat volgens artikel 69, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering, de in het ongelijk gestelde partij in de kosten wordt verwezen;

dat evenwel volgens artikel 70 van het Reglement voor de procesvoering kosten, door de instellingen gemaakt in zaken die door personeelsleden der Gemeenschappen aanhangig zijn gemaakt, te haren laste blijven;

HET HOF VAN JUSTITIE (Tweede Kamer),

recht doende:

1. **Verwerpt het beroep;**

2. **Verstaat dat elk van beide partijen de eigen kosten zal dragen.**

Sørensen Mackenzie Stuart Touffait

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op vijftien december negentienhonderdzevenenzeventig.

De griffier

A. Van Houtte

De voorzitter van de Tweede Kamer

M. Sørensen